

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Księstwa Naddunajskie. — Wyspy Jońskie. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 19. stycznia. Wczoraj około godziny trzeciej po południu przybył z powrotem z Wiednia Jego cesarzowiczowska Mość Arcyksiążę Karol Ludwik. Powitany na wjeździe z żywą radością zgromadzonej publiczności, raczył na pokojach wdzięcznie przyjmować reprezentantów władz cywilnych i wojskowych, niemniej duchowieństwa, obywatelstwa i miasta Lwowa, którzy pospieszyli przywitać i złożyć uszanowanie Jego cesarzowiczowskiej Mości.

(Zaraza bydła.)

Lwów, 16. stycznia. Według wykazów z pierwszej połowy bież. miesiąca wybuchła zaraza na bydło w terytorium namiestnictwa tutejszego w ostatnim czasie jeszcze w Dębówce, w obwodzie Czortkowskim i rozszerzyła się w Jarosławiu w obwodzie Przemyskim oprócz folwarku Schwarzmanówki na bydło przedmieścia Łażańskiego, zaś w trzech miejscach obwodu Tarnopolskiego zgasła zupełnie; a z wyjątkiem trzech miejsc wspomnianych zmniejszyła się znacznie we wszystkich innych miejscach zaraza dotkniętych. W Lwowskim okręgu administracyjnym jest obecnie jeszcze 11 miejsc zaraza dotkniętych, z których 6 przypada na obwód Czortkowski, 1 na Tarnopolski i 4 na Przemyski; według ostatnich jednak raportów pozostały już tylko w czterech z tych miejsc, a mianowicie w Skale i Dębówce w obwodzie Czortkowskim, w Dobromirce w obwodzie Tarnopolskim i w Jarosławiu w obwodzie Przemyskim pojedyncze sztuki w stanie choroby. — Z zestawienia liczb odnośnych okazuje się, że zaraza na bydło od czasu ostatniego pojawienia się dnia 11. sierpnia roku zeszłego w Lwowskim terytorium administracyjnym w dwódziesięciu miejscach liczących 7454 sztuk dotknęła w ogóle 791 sztuk, z których 119 sztuk wyzdrowiało, 611 odeszło — 48 sztuk zabito, a 13 pozostało w wyżej wymienionych 4 miejscach w stanie choroby.

Czterdziesta ósma lista skladek na zakład naukowy gospodarski w *Dublanach*:

A) Na szkołę rolniczą bezzwrotnie:

Legat ś. p. Alexandra hr. Stadnickiego z Magierowa listami zastawnymi z kuponami 3060 złr. — kr.

B) Na gospodarstwo wzorowe subskrybowali w komitecie:

PP. Wiktor Dąbrowski z Leszczanec 25 złr.

Michał hr. Starzeński z Olejowa powtórnie 100 „

Julian Wierzbicki z Kutkorza złożył

powtórnie 50 „

Razem 125 złr. — kr.

Suma czterdziesty ósmej listy 3185 złr. — kr.

Dodawszy sumę czterdziestu siedmiu list poprzednich 35.018 „ 29 „

i obligacyę cząstkową na 500 złp. jest ogółem 38.203 „ 29 „

i obligacya cząstkowa na 500 złp.

Z tego wypada: na fundusz szkoły 13 835 złr. 58⁸/₁₀ kr.

i obligacya na 500 złp.; a na fundusz gospodarstwa wzorowego . 24.367 „ 30²/₁₀ „

Ogół funduszy jak wyżej 38 203 „ 29 kr. m. k.

i obligacya cząstkowa na 500 złp.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic.

We Lwowie dnia 16. stycznia 1855 r.

(Szczegóły z przemowy gubernatora narodowego banku austriackiego do wydziału bankowego. — Ciąg dalszy ob. N. 14. G. Lw.)

Przekazywanie wypłat.

Roku 1854 znów się to sprawdziło, że obrót pieniężny w całym państwie Austriackim ułatwiono bardzo znacznie wydawaniem asygnacji bankowych, gdyż suma ogólna wypłat przekazanych ze strony centralnej kasy bankowej filialnym kasom bankowym we wszy-

stkich krajach i odwrotnie, tudzież wypłat, jakie filialne kasy bankowe przekazywały sobie wzajemnie wynosi 149,917.814 złr. 38¹/₄ kr. w 31.686 sztukach.

Czynności eskomptowe.

Z przeglądu osobnego okazuje się stan efektów eskomptowanych z dniem 31. grudnia 1853 w kasie eskomptowej wiedeńskiej i w każdym szczególnym wówczas istniałym filialnym zakładzie eskomptowym rozmaitych krajów koronnych, tudzież jaką liczbę efektów i w jakiej ilości w każdym z tych zakładów, jak niemniej w nowo odtąd urządzonych filialnych bankach eskomptowych w Ołomuńcu, Opawie i w Kronsztadzie w ciągu roku 1854 eskomptowano i zgarnięto, i jaka przeto liczba i kwota z dniem 31. grudnia 1854 w portfelach z kas pomienionych.

Widać więc ztąd, że z końcem grudnia 1853 wynosił zapas wszystkich efektów eskomptowanych 32.966 sztuk w ilości 53,447.836 złr. 42 kr., że w przeciągu roku eskomptowano nanowo w Wiedniu i we wszystkich filialnych zakładach eskomptowych razem 189.369 sztuk efektów w kwocie 325,038.182 złr. 52 kr., i że 181.355 sztuk efektów w kwocie 305,273.816 złr. 22¹/₄ kr. do kasy wpłynęło, zaczem z dniem 31. grudnia 1854 znajduje się we wszystkich kasach bankowych 40.980 sztuk efektów eskomptowych w kwocie ogólnej 73,212.203 złr. 11³/₄ kr.

Z dniem 2. stycznia 1855 otworzono w Gradcu nowy filialny bank eskomptowy.

Szanowni członkowie rozmaitych komitetów cenzuralnych w Wiedniu jak niemniej i wszystkich filialnych banków eskomptowych przyłożyli się w świetny sposób niezmierną swą gorliwością i doświadczoną oględnością do tych bardzo pomyślnych rezultatów, jak niemniej do podźwignienia handlu i przemysłu, a oprócz tego okazali dbałość swoją o potrzebne zabezpieczenia, zaczem bank narodowy poczuwa się do szczególnej dla nich wdzięczności.

W spisach załączonych wykazane są nazwiska wszystkich w cenzuralnym komitecie wiedeńskim i innych krajach koronnych zasiadających członków dyrekcji, tudzież pp. Cenzorów.

Czynności wypożyczania.

Z końcem roku 1853 wykazano zaległe zaliczki w kwocie 41,805.363 złr. 36²/₄ kr. a między tem 23,863.000 złr. na fanty.

W pożyczkowej kasie wiedeńskiej nazbierało się fantów w ciągu roku 1854 wartości 310,742.277 złr. 30¹/₄ kr., na które zaliczono (lub wypłatę dawniejszej przedłużono) 168,404.900 r.

Po zwróceniu szczególnych kwot pożyczonych wynoszą z d. 31. grudnia 1854 zaległe zaliczki dla Wiednia 39,203.800 złr., a na zabezpieczenie tej sumy znajduje się fantów wartości 72,066.568 złr. 34²/₄ kr.

Z sumy trzech milionów pożyczonej trzem wolnym miastom królewskim: Budzie, Pesztowi i Granowi, zalega jeszcze tylko 500.000 złr. należących od Pesztu.

Z załączonego wykazu powziąć można wiadomość o rozlicznych sprawach, tyczących się zaliczki w każdym z tych szesnastu filialnych banków pożyczkowych, które w ciągu roku 1854 utworzono dla ułatwienia pożyczki narodowej, i że w nich nazbierało się fantów w ogólnej wartości 18,143.160 złr. 22²/₄ kr., na które zaliczono 9,290.700 złr., a z czego po zwróceniu szczególnych zaliczek pozostało we wszystkich filialnych bankach pożyczkowych z dniem 31. grudnia 1854 fantów wartości 17,643.691 złr. 52²/₄ kr. zastawionych za sumę 8,983.000 złr.

Czynności depozytowe.

Wartość ogólna pozostających w banku narodowym z dniem 31. grudnia 1854 depozytów wynosi 83,166.666 złr. 32³/₄ kr.

Z wielkości sumy tej, jak również z bardzo znacznej liczby stron, które udawały się do banku depozytowego można się przekonać, że przydatność tego zakładu znalazła powszechne uznanie, gdyż za bardzo małą w stosunku opłatę oddano bankowi do schowku bezpiecznego fanty znacznej w ogóle wartości.

Sprawy zlewania należności wierzytelnych. (Giro-Geschäft).

Również i w zeszłym roku niezaszła żadna zmiana w wiadomych dawniej już stosunkach banku dla zlewania należności wierzytelnych (Giro Anstalt). Odrebrny obrót pieniężny tego zakładu wynosi roku 1854 224,359.895 złr. 42 kr.

Wydział pomieniony zajmuje się oprócz tego jeszcze i zawiadywaniem innych spraw kasowych, a między innymi wydawaniem i umarzaniem częściowych asygnacji za hipotekowanych, asygnacji 3⁰/₁₀

itp., których jednak obrot pieniężny nie wchodzi w rachunek powyższy, lecz mieści się w ogólnej sumie obrotu pieniężnego wszystkich kas bankowych.

Umorzenie pieniędzy papierowych waluty wiedeńskiej.

Umorzenie to wynosiło z końcem grudnia 1853 w ogóle	złr.	443.590.525
Roku 1854 umorzono		66.075
zaczem z 31. grudnia 1854 umorzono		443.656.600
a z dniem 1. stycznia 1855 pozostaje jeszcze		6.056.238

waluty wiedeńskiej w obiegu.

Stan wszystkich kas

	złr.	kr.
wynosił z dniem 31. grudnia 1853	120,156.931	18
Roku 1854 wpłynęło	1.969,360.230	4
Przychód więc wynosił	2.089,517.161	22
Suma wydatków	1.939,754.706	57 ¹ / ₄
Pozostało przeto z dniem 31. grudnia 1854 we wszystkich kasach bankowych	149,762.454	24 ³ / ₄
a według tego było roku 1854 w ogóle obrotu 3.909,114.937		1 ¹ / ₄

Instytut miał przychodu:

	złr.	kr.
Z czynności eskomptowych	2,738.294	46
Z wypożyczenia	1,428.971	56
Z oprocentowanego kapitału pierwotnego, jaki bank posiada	1,276.285	38
Procenta od rozmaitych zaliczek dla skarbu publicznego	1,117.444	26 ² / ₄
Procenta od funduszy rezerwowych	524.851	21
Z czynności przekazywania	68,320	30 ² / ₄
Przychód wynosi więc	7,154.168	38
Odeciągnąwszy od tego sumę na rok 1855 przypadającą	351.886	35
Poniesione wydatki w ogóle	762.051	43 ² / ₄
Podatek przychodowy	417.144	43 ² / ₄
Tudzież 4 ⁰ / ₁₀₀ procenta do 31 grudnia 1854 z wypłat na nowe akcje bankowe	1,320.300	36
Razem	2,851.383	38

tedy pozostaje 4,302.785 —

z czego na każdą z istniejących 50,621 akcji przypada 85 złr. Za pierwsze półrocze wypłacono już 35 złr. od każdej akcji, a dyrekcya banku proponuje oprócz tego wypłatę 50 złr. od każdej akcji tytułem dywidendy za drugie półrocze 1854, zaczem całoroczna dywidenda od każdej z 50,621 akcji dawniejszej emisji wynosiłaby 85 złr., a w sumie ogólnej 4,302.785 złr. zaczem z uwzględnieniem sumy wykazanej w rubryce wydatków na opłatę podatku przychodowego nie pozostałaby do przeniesienia na rok 1855 ani jakakolwiek kwota na rzecz funduszu rezerwowego, ani reszta zysku.

Po otrzymaniu potrzebnego potwierdzenia tych propozycji zostałby niezmienny fundusz rezerwowy wynoszący	10,361.588	17 ³ / ₄
Na różne efekta tego funduszu ulokowano z korzyścią	10,361.893	50
a według kursu z 30. grud. 1854 wynosi ich wartość	8,773.601	12

Fundusz na wypłatę pensyi.

Wynosi z dniem 31. grudnia 1854 w nominalnej wartości	961.866	37
na efekta jego ulokowano z korzyścią	970.444	45
a wartość ich wynosi według kursu z 30. grud. 1854	1,065.040	—

(D. c. n.)

Ameryka.

(Uchwała senatu i reprezentantów stanów amerykańskich ofiarować pośrednictwo swoje w wojnie europejskiej.)

Wydział spraw zewnętrznych w północno-amerykańskiej izbie reprezentantów powziął następującą uchwałę: „Lud Stanów Zjednoczonych widząc z politowaniem, że kilka mocarstw europejskich pierwszego rzędu zawikłane są w wojnę, która w dłuższym przeciągu i w skutkach swoich grozi niebezpieczeństwem przemysłowemu i socyjalnym interesom znacznej części cywilizowanego świata; gdy lud Stanów Zjednoczonych z łaski Opatrzności używa wszelkich błogosławieństw pokoju, a oddalony od widowni walki nie zostaje w żadnym związku z powodami sporu między stronami wojnę prowadzącymi, jako naród nie ma żadnego interesu w tej wojnie, i chociaż nie uznaje prawa gwałtownej lub tylko grożącej interwencji, jest jednak tego zdania, że spór da się spokojnie załatwić za pośrednictwem przyjaźnego i neutralnego mocarstwa, — przeto uchwalił senat i izba reprezentantów zebranych na kongres Stanów zjednoczonych Ameryki, ażeby prezydenta wezwano, by stronom wojnę prowadzącym ofiarował pośrednictwo swoje w sposób, jaki zdaniem jego jest najstosowniejszy do przywrócenia pokoju.“ (Zeit.)

(Kongres prowincyi argentyńskiej.)

Z Buenos-Ayres piszą z 4. listopada do Monitora: Pierwszy kongres prawodawczy trzynastu zjednoczonych prowincyi argen-

tyńskich rozpoczął posiedzenia swoje dnia 22. października w mieście Parana, tymczasowej stolicy związku. Jenerał Urquiza składał sprawozdanie. Co do spraw zewnętrznych, uwiadomił prezydent zgromadzenie najprzód o zawarciu dwóch traktatów handlowych, mianowicie z Portugalią i Stanami zjednoczonymi, i oświadczył następnie zamiar swój względem zawarcia takich traktatów i z innymi państwami z tem zapewnieniem, że dołoży wszelkiego starania, by w całym terytorjum związku trzymano w poszanowaniu te prawa i rękojmie, jakie na mocy wspomnianych traktatów cudzoziemcom przysługują. (W. Z.)

Hiszpania.

(Zapowiadają plan stałego systemu obrony kraju. — Zaburzenie spokojności publicznej.)

Madryt, 4. stycznia. Gazeta rządowa donosi, że Jej Mość królowa uznając potrzebę uzupełnienia Junty, której rząd polecił wypracowanie planu stałego systemu obrony królestwa, mianowała jenerałnego kapitana Manuela de la Concha, margrabię del Duero, prezydentem, a jenerał-lejtnantów, Serrano i San Miguela, członkami tej Junty. — Wszystkie wojska załogi madryckiej, z wyjątkiem korpusu inżynierów i artyleryi, odejda na prowincye, a służbę w stolicy pełnić będzie gwardya narodowa.

Minister spraw wewnętrznych wydał okólnik do gubernatorów prowincyi w którym ogłasza, że stosownie do oświadczeń Espartera przyjętych jednomyślnie na posiedzeniu Kortezów, utrzyma porządek publiczny wszelkimi środkami.

Donoszą o zaburzeniach spokojności publicznej w Valladolid, Saragossie i w innych miastach, a to prawie wyłącznie z powodu fałszywego pojmovania nowej ustawy względem podatku konsumcyjnego; lud bowiem powszechnie tego jest zdania, że cały ten podatek jest znieśliouy. W Valladolid powstała dnia 31. grudnia wieczór cześć ludności w dzielnicy St. Andrea i podpaliła bramy na jednej rogatce; wojsko musiało wystąpić i rozpedzić wicherzycieli; aresztowano kilka osób, między innymi także oficerów i gwardziatów milicyi narodowej. (W. Z.)

Journal el Buen Sentido z d 30. grudnia pisze: „Przedwczoraj aresztowano za pozwoleniem ambasadora angielskiego pewnego osiedlonego w Madrycie Anglika i zawieziono go do więzienia Saladero, z kąd ma być wydalony za granicę hiszpańską. Powody tego surowego kroku niewiadome, ale nie podlega wątpliwości, że zostają w związku z naszymi wewnętrznymi rozterkami.“ (W. Z.)

Anglia.

(Układy o pokój nie wstrzymują kroków wojennych.)

Londyn, 10. stycznia. „Otwarto w Wiedniu układy, mówi Times, bez względu na to jaki odniosą skutek, niewstrzymają jednak czynności wojennych, gdy się tylko mocarstwa sprzymierzone dokładniej przekonają o zamiarach rządu rosyjskiego, luboć pomyślnie kroki wojenne mogą mieć ten skutek, że przyspieszą tok układów. Nie jest to bynajmniej jedyny i bezprzykładny w dziejach wypadek kroków nieprzyjacielskich przedsiębranych z największą gorliwością w jednej części Europy, podczas gdy gdzieindziej usiłowano w drodze zgody zakończyć walkę; ale we wszystkich podobnych wypadkach stają się rzeczywiste korzyści wojenne najważniejszym żywiołem układów, i ten obrót wezmą rzeczy zapewne w obecnej dyskusyi. Wiadomości z Krymu sięgające po koniec grudnia każą się w krótkie spodziewać dwóch wypadków, które zmienić mogą terazniejsze pozycye armii nieprzyjacielskich i wywrą wpływ na dalszy tok kampanii. Jeżeli bowiem korespondenci nieudają się płoną nadzieją, to wkrótce będziemy słyszeć o walnej bitwie między Rosyanami a wojskiem skoncentrowanem pod Eupatoryą, podczas gdy oblężenie Sebastopola ma być znowu rozpoczęte według nowego i na większy rozmiar przygotowanego systemu.“ (W. Z.)

(Rozpoczęcie blokady czarnomorskiej z 1. lutego.)

Londyn, 10. stycznia. Dziennik „Times“ ogłasza następujące uwiadomienie:

Admiralicya 10. stycznia 1855.

Mości Panie! Odnośnie do ostatniego paragrafu mojego listu z dnia 8. listopada, w którym doniosłem, że francuzcy i angielscy admirałowie na czarnym morzu od swych rządów otrzymali rozkaz rozszerzyć blokadę ujść Dunaju na wszystkie porty czarnego i azowskiego morza znajdujące się jeszcze w posiadaniu nieprzyjaciela, uwiadomiam pana z rozkazu lordów admiralicyi ku ogłoszeniu w stanie handlowym, że rządy angielski i francuski postanowiły rozpocząć tę blokadę z dniem 1. lutego, i że Gazeta londyńska poda należyte uwiadomienie o blokadzie pojedynczych portów, gdy tylko blokada się rozpocznie. (Abbl. W. Z.)

Francya.

(Poczta paryska. — Pożyczka. — Pora do przesyłek na wystawę. — Składki dla armii. — Burza na wybrzeżach afrykańskich.)

Paryż, 9. stycznia. Według podań urzędowych sięgających po dzień 6. b. m. wieczór wynosiły subskrypcye na pożyczkę, licząc w to 60 milionów Rotschilda, w Paryżu i w departamentach sumę 367 milionów. Liczą, że w samej Francyi subskrypcye przewyższą pożądaną sumę 500 milionów o 200 milionów, i że Anglia przynajmniej w sumie 200 milionów przystąpi do pożyczki.

Komisya powszechniej wystawy przemysłowej uwiadamia, że dzieła krajowych i zagranicznych artystów muszą być dostawione między 15. stycznia a 15. marca i to albo przez artystów samych, albo przez zastępców mających pełnomocnictwo na piśmie.

Dobrowolne składki dla armii orientalnej odbywają się w całym kraju a mianowicie w Paryżu na ogromną skalę. Gwardya narodowa drugiego okręgu miejskiego złożyła w gotówce 700.000 franków; po przedmieściach złożyła gwardya narodowa blisko pół miliona franków.

Z Algieru donoszą pod dniem 5. stycznia o przybyciu trzech okrętów liniowych i dwóch fregat, które mają zabrać świeże wojska do Krymu. Dnia 29. i 30. grudnia srożyła się straszna burza na wybrzeżach afrykańskich; w okolicy Stora rozbiło się dwadzieścia dwa po największej części francuzkich okrętów z winem i równie tyle statków wybrzeżnych, przyczem dwoje ludzi zginęło. W innych portach wybrzeża algierskiego rozbiło się także około dziesięć okrętów. (W. Z.)

(Poczta paryska. — Ksiądz Sibour mianowany biskupem. — Dar dla aktorów. — Liczba wojska wyprawionego z Marsylii. — Jenerał Montebello powrócił.)

Paryż, 5. stycznia. Proboszcz w Sant Thomas-d'Aquin, imx. Sibour, siostrzeniec Arcybiskupa Paryża, jest mianowany biskupem w Tripolis in partibus infidelium.

Minister stanu rozkazał, ażeby z zaliczki, którą daje rząd na *Théâtre Français*, rozdano rocznie 12,000 franków pomiędzy pięciu najstarszych aktorów tego teatru.

Liczba wojska wysłanego okrętami tylko z Marsylii, wynosi według dziennika *Constitutionnel* od 12. listopada po dzień 31. grudnia, 11,290 ludzi piechoty, a 1960 ludzi kawaleryi prócz koni i mułów. Jenerał Montebello przybył wczoraj z Krymu do Marsylii.

(Doniesienia z Cayenny.)

Paryż, 7. stycznia. Według doniesień z Cayenny z d. 18. listopada dopuścili się więźniowie trzech morderstw, a między temi także na jednym z dozorców. W mieście Cajenne wydarzyły się liczne złodziejstwa, które ludność przypisuje pewnej liczbie dawnych więźniów, którym administracya po wypuszczeniu z więzienia pozwoliła w mieście przebywać. Gubernator założył czwarte więzienie w samym mieście Cayenne a trzy inne znajdują się na wyspach zbawienia i w Cacao. — Do Cayenny przybył okręt z 237 wychodźcami, którzy szukają roboty w kolonii; 100 wzięła administracya, a resztę rozdzielonego po rozmaitych posiadłościach. (W. Z.)

(Nowy podział armii każdy korpus pod osobną komendą.)

— *Moniteur de l'Armée* potwierdza wiadomość, że francuska armia w Oryencie otrzyma zupełnie nową organizacyę. Podzielona będzie na dwa korpusy armii pod dowództwem jenerała Pellissier, który obecnie jest tymczasowym jenerałnym gubernatorem Algierii, i jenerała Bosquet, obecnie komendanta korpusu obserwacyjnego pod Sebastopolem; do tych korpusów czynnych dodany jeszcze będzie korpus rezerwy (złożony zapewne z gwardyi). Na miejsce jenerała Bosquet mianowany już jenerał Mayran w randze jenerała dywizyi komendantem trzeciej dywizyi piechoty, która potąd zostawała pod rozkazami jenerała Bosquet. Urządowy organ francuskiego ministerstwa wojny donosi także, że jenerał inżynierów Niel w krótkce odejdzie do Oryentu. (Abbl. W. Z.)

Włochy.

(Rozprawy w izbach turyńskich.)

Turyń, 10 stycznia. Na przedwczorajszym posiedzeniu Senatu wytoczyła się wstępna dyskusya nad projektem ustawy względem klasztorów. Gdy podczas narady nad budżetem była mowa o wykreśleniu sumy 928.000 fr. przeznaczonej dotychczas na wsparcie najuboższych parafii, oświadczył senator Castagnetto, że podobne wykreślenie niejest na czasie, dopóki ustawa względem klasztorów jeszcze niejest wotowana. Jeżeli bowiem powyższa ustawa zostanie przyjęta, tedy zniesienie klasztorów dostarczy środków na opędzenie rzeczonych wydatków. To zdanie poparli inni Senatorowie, ale minister finansów obstawał za wykreśleniem pomienionej sumy robiąc uwagę, że na wypadek odrzucenia ustawy względem klasztorów niedobór może być pokryty przyzwoleniem nadzwyczajnego kredytu, którego jednak terazniejsze ministerstwo żądać niebędzie.

Zdaje się przeto, że kwestya względem klasztorów jest kwestją gabinetową.

Na wczorajszym posiedzeniu drugiej izby zaczęła się ogólna dyskusya nad pomienionym projektem ustawy. Po złożeniu petycji biskupów krajowych mówił prezydent izby pan Buoncompagnie za projektem a deputowany Gustaw Cavour (nie minister, jak telegrafem mylnie doniesiono) przeciw projektowi ustawy.

Na dzisiejszym posiedzeniu drugiej izby toczyła się dalsza debata nad ustawą względem klasztorów. Za ustawą mówili Brofferio i Pallavicini, przeciw ustawie deputowany di Viry. (Abbl. W. Z.)

Niemce.

Mnichów, 12. stycznia. Rząd zażądał od izb kredytu na pokrycie zaległych wypłat ciężarów wojennych i w zaopatrzenie się na przypadek zmobilizowania armii, by odpowiedzieć wymaganiom związku. (Zeit.)

Lubeka, 12. stycznia. Senat ogłosił d. 10. b. m. zakaz werbunków do obcej służby wojskowej. (Zeit.)

Księstwa Naddunajskie.

(Rozporządzenie względem budowy dróg.)

Wychodząca w Bukareszcie gazeta niemiecka z dnia 1. stycznia pisze: „Jeden z najnowszych dzienników urzędowych ogłasza

okólnik ministra spraw wewnętrznych do wszystkich administratorów okręgowych następującej treści:

Panowie dyrektorowie dystryktowi obowiązani są pod odpowiedzialnością swego urzędu czuwać z największą starannością nad restaurowaniem i utrzymywaniem mostów, dróg i komunikacji handlowych w księstwach; zaczem są upoważnieni przeciw każdemu posiadaczowi ziemskiemu, któryby się temu sprzeciwiał, użyć środków egzekucyjnych, a w razie potrzeby uwiadomić o tem ministeryum, które w takim wypadku pomienione mosty lub drogi zrestauruje kosztem państwa, a zato dochody z nich przekaże na fundusz budowli gościńców.“

Cesarsko ottomański komisarz Derwisz Basza odjechał dnia 31. grudnia z Bukaresztu do Konstantynopola. (W. Z.)

Wyspy Jońskie.

(Stan wysp Jońskich.)

Przy sposobności bankietu, który wydał lord nad-komisarz wysp Jońskich dnia 1. stycznia, jako w rocznicę nadania konstytucyi z roku 1817, zabierało głos kilku mowców. J. Excelencya wystawiał, jak wiele zawdzięczają siedm wysp Jońskich rządowi angielskiemu. Zapobieżono niebezpieczeństwom tak zewnątrz jak i wewnątrz, prawa kościoła utrzymano w całości, finanse administrowano sumiennie, władze sądowe zachęcano do zachowania niezawisłego ich stanowiska, a w ogóle starał się rząd angielski jak najgorliwiej o polepszenie bytu powierzonych mu krajów. Inne mowy godowe były tylko bliższem wyjaśnieniem przemowy lorda nadkomisarza. (W. Z.)

Z teatru wojny.

(W Eupatoryi spieszenie się utwierdzają.)

Z Eupatoryi donoszą z d. 26. grudnia co następuje:

W wyjątkiem mniejszych potyczek forpocztowych nie odbyła się dotychczas pod Eupatoryą żadna większa walka. W ogóle stoi pod Eupatoryą 10,000 ludzi, a posiłki przybywają ciągle z Warny, z Kustendży i z Balczy. Spodziewają się także przybycia wojsk francuskich. Miasteczko nasze wygląda jak duże koszary; roboty oblężnicze prowadzą dalej i przybyli już angielscy i francuscy inżynierowie. Port ma otrzymać regularne fortyfikacye, a budowa fortów ma być rozpoczęta; jakoż właśnie przedsięwzięto wymiary. Słychać, że zamiarem sprzymierzonych jest utworzyć z Eupatoryi drugi Sebastopol. (Zeit.)

(Fortyfikacye rosyjskie pod Perekopem.)

Wiedeń, 13. stycznia. Dziennik „*Militaerische Zeitung*“ pisze:

Od czasu bitwy pod Inkermanem niezaszło nic ważnego na ziemi krymskiej. Rosyanie fortyfikują swą ważną pozycyę wojskową pod Perekopem i swój obóz pod Baczycy-Sarajem, a swój system obrony w Sebastopolu ukończyli właśnie urządzeniem silnego mostu łączowego, który zewnątrz miasta łączy z północnymi fortami. Podług innych wiadomości miał jenerał Liprandi wysunąć zdowu swe forpoczty kozackie bliżej Czernej.

Zatoka Kamieszy, połączona teraz wygodnym gościńcem z obozem francuskim, jest jak wiadomo silnie obwarowana bateriami nadbrzeżnymi. Przystępu do zatoki bronią teraz cztery fregaty, które tam dniem i nocą stoją na kotwicach. W samej zatoce znajduje się kilkaset okrętów kupieckich, które po kolei składają swoje ładunki i odbijają napowrót do Bosforu; te zasoby wojenne pakują natychmiast na wózki i dostarczają przynależnym korpusom. Pierwsze baraki ustawione w obozie francuskim, odpowiadają jak najlepiej swemu przeznaczeniu. W Kamieszy urządzają właśnie szpital francuski o 600 łózkach. Przed Bożem Narodzeniem wysadzono w Kamieszy na ląd 5000 Francuzów, których z wielką radością witano.

W Odessie dowiedziano się na dniu 28. grudnia o wylądowaniu wojsk tureckich pod Eupatoryą; jednak niezgadzały się doniesienia co do ich liczby, jedne podawały ją na 10 drudzy na 30,000 ludzi. By przeszkodzić zamachowi na Perekop, wysłano jeszcze na dniu 18. grudnia dywizyę jenerała Pawłowa i brygadę Wrangla z 4ma pułkami dragonów pod jenerałem Montrésor ku Armiansku, i wojska te zajęły pozycyę przy gościńcu panującym nad cieśniną. Lekka dywizya ułanów jenerała Korffa miała ciągle swe zimowe leże w pobliżu Eupatoryi z główną kwaterą w Saku. Dywizya ta została wzmocniona 51szym pułkiem kozaków dońskich, i rozpoznie, jak słychać, równocześnie z główną armią w pierwszych dniach stycznia zaczepne działania przeciw miastu. Tymczasem zaś dla zabezpieczenia komunikacyi z Perekopem ściągają Rosyanie posiłki z Odessy. Z kawaleryi stoją obecnie pod Perekopem: 1. dywizya korpusu dragonów, 41, 46, 50 i 51 pułki kozaków; z piechoty: 7 i 9ta dywizya 5go korpusu. W ogóle do 50,000 ludzi, które przy niedostępności Perekopu i niekorzystnych stosunkach terytoryalnych dla ataku od strony Krymu powinny być dostateczne do odparcia wszelkiego zamachu. Ósma dywizya przybyła 28. do Baczycy-Saraju, gdzie ją lustrował jenerał-adjutant Osten-Sacken dziękując wszystkim wojskom za wzorową ich wytrwałość. Przemowę wodza przyjęto z zapalem. Dnia 3. b. m. przybyły do Odessy zytomirski i tobolski pułki piechoty z kilkoma działami. (Abbl. W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 14. stycznia. Passage 3% renta 67.05, później 67.20; przy końcu 66.90. *Constitutionnel* donosi: Między Piemontem, Anglią i Francją zawarte już przymierze; Piemont zobowiązał się sta-

wić kontyngens 15,000, zaś Francya i Anglia mają ułatwić nową pożyczkę piemoncką.

Turyń, 13go stycznia. Według dziennika *Diritto* zawiera przymierze Piemontu z mocarstwami zachodnimi następujące stypulacje: Przystąpienie do traktatu z d. 10. kwietnia między Anglią, Francją i Portą; następnie wysłanie na widowni boju 15,000 ludzi, które walczyć mają obok wojsk angielskich. Koszta transportu mają ponosić mocarstwa zachodnie. Piemont zaciągnię w Anglii gwarantowaną pożyczkę po 3 lub 3½%. Utrzymanie wojska i koszta wojenne pójdą na porachunek Piemontu. (Należy tu zrobić uwagę, pisze *Litogr. koresp. austr.*, że to doniesienie dziennika Turyńskiego luboć co do głównej treści dziennika *Constitutionnel* potwierdza, musi jednak być pierwiej urzędownie ogłoszone, nim je będzie można uważać za autentyczne).

Według dziennika *Unione* podał także minister Paleocapa o dymisyę.

Petersburg, 14. stycznia. Książę Menżyków donosi z d. 8. stycznia: Położenie rzeczy pod Sebastopolem wcale się nie zmieniło. Tego samego dnia spadły wielkie śniegi. Poprzedzającej nocy przedsięwzięliśmy dwie małe wycieczki przeciw angielskim i francuskim szansom; przy pierwszej nieprzyjaciel niespodzianie napadnięty poniósł dotkliwą stratę. My liczymy 3 poległych i 8 rannych. (*Litogr. koresp. austr.*)

Odessa, 10. stycznia. Przybył tu ostatni kurjer z Krymu opuścił Sebastopol d. 23. grudnia. Potąd nie zaszła żadna zmiana w stosunkach. (*L. k. a.*)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 2go stycznia. Według doniesień handlowych sprzedawano w drugiej połowie grudnia na targach w Kołomyi, Śniatynie i Kutach w przecięciu korzec pszenicy po 10r.42k.—9r.42k.—11r.52k.; żyta 10r.12k.—8r.43k.—9r.26k.; jęczmienia 7r.18k.—6r.12k.—6r.16k.; owsa 6r.—5r.25k.—5r.50k.; hreczki 7r.36k.—0—6r.; kukurudzy 8r.53k.—8r.36k.—9r.40k.; kartofli 3r.36k.—0—3r.40k. Cetnar siana po 1r.38k.—3r.12k.—2r.12k.; nasienia koni-cza w Kołomyi 45r. Sąg drzewa twardego kosztował 10r.—0—7r.10k., miękkiego 7r.—0—5r.45k. Za funt mięsa wołowego płacono 3½k.—4k.—5k. i za garniec okowity 3r.—2r.—1r.56k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 18. stycznia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	5	51	5	54
Dukat cesarski " " "	5	55	5	57
Półimperyal zł. rosyjski " " "	10	9	10	12
Rubel srebrny rosyjski " " "	1	58	1	59
Talar pruski " " "	1	53	1	55
Polski kurant i pięciozłotówka " " "	1	25	1	26
Galiccyj. listy zastawne za 100 zr. bez kuponów	90	55	91	10
Galiccyjskie Obligacje indem. z kuponami	75	30	75	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 18 stycznia 1855.

	złr. kr.	
Kupiono prócz kuponów 100 po m. k.	—	—
Przedano " " 100 po " " "	—	—
Dawano " " za 100 " " "	—	—
Ządano " " za 100 " " "	—	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. stycznia o pierwszej godzinie po południu.

Amsterdam 104½. — Augsburg 126½. — Frankfurt 125½. — Hamburg 93 l. — Liwurna —. — Londyn 12.13 l. — Medyolan 123½. — Paryż 147½. Obligacje długu państwa 5½ 83½ — 83½. Detto S. B. 5½ 93 — 94. Detto 4½ 71½ — 72. Detto 4½ 64½ — 64½. Detto z r. 1850 z wypłata 4½ 92½ — 92½. Detto z r. 1852 4½ 91 — 91½. Detto 3½ 50¾ — 51. Detto 2½ 41 — 41½. Detto 1½ 16¾ — 17. Obl. indem. Niż. Austr. 5½ 82½ —

82½. Detto krajów kor. 5½ 75½ — 79½. Pożyczka z r. 1834 232 — 232½. Detto z r. 1839 120¼ — 120½. Detto z 1854 100½ — 100¾. Oblig. bank. 2½ 53 — 58½. Obl. lom. wen. pożycz. r. 1850 5½ 97 — 98. Akc. bank. z ujma 1025 — 1027. Detto bez ujmy —. —. Akcye bankowe now. wydania —. —. Akcye banku eskomp. 95 — 95½. Detto kolei żel. półn. Ces. Ferdynanda 196 — 196½. Wied.-Rabskie 111 — 112. Detto Bużyzisko-Lincko-Gmundzkiej 258 — 26½. Detto Tyrnawskiej 1. wydania 17 — 20. Detto 2. wydania 30 — 35. Detto Edynburgsko-Neusztadzkiej —. —. Detto żeglugi parowej 543 — 545. Detto 11. wydania —. Detto 12. wydania 537 — 538. Detto Lloyda 568 — 570. Detto mlyna parowego wiedeń. 131 — 132. Renty Como 12¾ — 13. Esterhazego losy na 40 zr. 83 — 83½. Windischgrätz losy 28½ — 28¾. Waldsteina losy —. —. Keglevicha losy 11 — 11½. Cesarских ważnych dukatów Agio 30¾ — 31.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 18. stycznia.

Obligacje długu państwa 5½ 81½ — 81½. 4½ 64¾ — 4½ z r. 1850 — wylowowane 3½ — 2½. Losy z r. 1834 233½. z r. 1839 120¾. Wied. miejsko bank. —. Akcye bank. 1033. Akcye kolei półn. 1986½. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwejskie 261. Dunajskiej żeglugi parowej 547. Lloyd —. Galic. l. z. w Wiedniu —. Akcye niż.-austr. Towarzystwa eskompowego a 500 zr. 476½ złr.

Amsterdam t. 2. m. —. Augsburg 126½ l. 3 m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 125½ l. 2. m. Hamburg 93½ l. 2. m. Liwurna — l. 2. m. Londyn 12.13. 3. l. m. Medyolan 124½. Maraylia —. Paryż 147½. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z roku 1851 5½ lit. A. —. lit. B. —. Lomb. —. Oblig. indem. 76½. Pożyczka z roku 1854 102¼.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. stycznia.

Hr. Dzieduszycki Wład, z Jezupola. — PP. Barański Karol, z Chłopczyce. — Smarzewski Sew., z Hankowic. — Kielanowski Tytus, z Żelechowa. — Wiśniewski Lud., z Putiatycz.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18 stycznia.

PP. Czermiński Juliusz, do Głińska. — Pichler Alojzy, c. k. jenerał-major, do Stryja. — Papara Hen., do Zubowegomostów.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. i 18. stycznia.

Pora	Barometr w mierze parys. wprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zrana	327.13	— 8.2°	83.7	zachodni	pochmurno
2 god. pop.	327.66	— 6.3°	75.7	połud.-zach.	"
10 god. wie.	327.93	— 9.4°	77.8	zachodni	"
6 god. zran.	327.56	— 11.4°	90.9	zachodni	pogoda
2 god. pop.	327.47	— 9.7°	82.3	póln.-wsch.	pochmurno
10 god. wie.	327.63	— 10.0°	93.4	"	"

TEATR.

Dzisiaj dnia 19. stycznia 1855 (w Abonamencie)

„WARJATKA”.

Melodramat w 3 aktach z francuzkiego, muzyka J. Damse.

O s o b y :

Jenny d’Erston	P. Aszperger.
Lord Williams	P. Ulrych.
Klaryssa, jego córka	Panna Targowska.
Marja, jej daleka krewna	Panna Kasprzycka.
Kalel, brat Maryi	P. Wilkoszewski.
Sir Edward	P. Kaliciński.
Karol, jego brat	P. Szturm.
Służący	P. Urbański.

Jutro: Na korzyść śpiewaka P. Feuerstake opera niem.: „Robert der Teufel”.

KRONIKA.

O wyrabianiu spirytusu z rozmaitych gatunków zboża podaje pewien pruski dozorca gorzelnii następujące data: Według jego podania wydaje 100 funtów żyta 25 kwart spirytusu po 50 proc. = 1250 proc., 100 funtów kukurudzy 28 kwart spirytusu po 50 pr. = 1400 proc., 100 funtów kartofel 12 kwart spirytusu po 50 proc. = 600 proc, 100 funt buraków (bez względu, czy czerwonych lub białych) 18 kwart spirytusu po 80½ proc. Tralles = 1485 proc. Wydatek spirytusu z buraków zastanawia tem więcej, iż dotychczas nie przywiązywano do tej produkcji mało lub wcale żadnej wartości. Przy burakach należy następnie uwzględnić, że wydają 10–12 proc. czystego cukru, a prócz tego syrop lub melassę, który się sprzedaje fabrykom spirytusów w cenie 2–2½ tal. za cetnar. Z jednego cetnara melassy może każdy fabrykant spirytusu wydobyć 16 kwart spirytusu po 80 proc. Tralles, a przeto łatwo pojąć, że z cetnara surowych buraków można mieć 18 kwart spirytusu po 82½ proc Tralles, gdyż nie ma prawie żadnego płodu, któryby wydawał więcej cukru i spirytusu jak buraki, co także o marchwi powiedzieć można. W Westfalii i prowincyi nadreńskiej używają gospodarze więcej już od dawna buraków do wyrabiania syropu, który w tamtej okolicy jest już artykułem handlowym; ale produkcya spirytusu z buraków i z melassy mało jeszcze rozpowszechniona.

— W c. k. fabryce tytoniu i tabaki w Linca wyrobiono w roku administracyjnym 1854 z 25.000 cetnarów liści tytoniowych 34,422.500 sztuk cygarów 1,414.200 funtów pospolitego tytoniu krajanego, i 484.100 funtów tytoniu kręconego. Maszyny fabryczne do krajania i kręcenia popędzane są siłą parową, a obecnie jest tam w ogóle 935 robotników.

— Rosyjska Gazeta medycyna donosi, że pewien chłop w gubernii Kijowskiej oniemiał z gwałtownego wrażenia umysłowego. Ma teraz 52 lat. Przed dwudziestupięcią laty przyszedł pewnego dnia pijany do domu. Ojciec rozgniewany złajał go i rzekł między innymi: Bogdajś oniemiał! Słowa te zrobiły na Tańku, tak się bowiem nazywał młody wieśniak, gwałtowne wrażenie. Położył się spać, a obudziwszy się stracił mowę; język zrobił mu się krótszy, tak, że go wyciągnąć nie mógł; wszystkie zaś inne własności umysłowe nie doznały żadnego uszczerbku. W tym smutnym stanie przeżył Tańko 25 lat. W wieku lat 50 dnia 18. listopada 1852 położył się spać. Niepokojony przykremi snami krzyknął nagle i obudził się. Gdy go żona zapytała: Co ci jest? zdawało mu się, że nagle rozwiązał mu się język i mowę odzyskał. Lekarze, którzy później stan jego badali, znaleźli to, że mowa mu wprawdzie wróciła, ale przy dłuższem mówieniu wydobywał ostatnie słowa z widocznem natężeniem i zająkiwał się.